UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

Kamperger, Franz Alois

Eystadii, 1705

Articulus I. An peccatum Luciferi, & quidem primum & principale fuerit superbia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

vel collatio gloriæ facta sit (aliàs contra Scripturam, ante Christi resurrectionem DEUM non vidissent, vel videndo peccare potuissent) sed quia tunc ruinæ Angelorum impleri cœptæ sunt, vel quia tunc illis specialis gloria accidentalis accessit, vel quia gloriam suam per merita Christi, licèt priùs tempore, acceperunt, quæ proinde Christo resurgenti, sicut & salus hominum, adscribitur. *Ad 2. Neg: Min*: nam, sicut DEUS quosdam Angelos ad specialem gradum gloriæ præordinavit, ita ijsdem primo & secundo instanti specialia gratiæ auxilia contulit, per quæ etiam intra brevissimam moram temporis illam mereri potuère. Adde, per instans nos hic non intelligere indivisibilem aliquam moram & durationem, sed qualemcunq; moram nostri temporis, sive brevem, sive longiorem, in quarum una, omnes fuerunt uniformes, merendo primam gratiam habitualem, & gloriam, in secunda soli boni perseverârunt in merito illúdque consummârunt, in tertia boni gloriam receperunt.

QUÆSTIO DECIMA.

DE

PECCATO ET POENA MALORUM *ANGELORUM.*

ARTICULUS I.

An peccatum Luciferi & quidem primum ac principale, fuerit superbia?

Resp: fuisse: Prob: 1. ex Script: *Quomodo cecidisti de cœlo Lucifer, qui manè oriebaris: qui dicebas in corde tuo: in cœlum conscendam, super astra DEI exaltabo solium meum.* Isai. 14. Quæ de Lucifero Dæmonum Principe accipiunt Tertull: Hieron: Augustin: Ambros: Chrysostom: Nazianzen: aliique apud Suarez l. 7. de Angel: c. 8. *Tu Cherub extentus &c. elevatum est cor tuum in decore tuo.* Ezech: 18. *Ipse est Rex* (Dux & Pater) *super omnes filios superbiæ* Job. 41. quæ similiter de Lucifero exponunt PP: *Videbam satanam sicut fulgur cadentem de cœlo.* Luc. 10. nimirum per elationem, quam ibi Christus in Apostolis vanè gloriantibus arguit, ut explicat Chrysostom: 1. de Virginit: c. 16. aliique. Denique 1. Tim: 3. de Neophyto in Episcopum non assumendo, ait Apostolus: *nè in superbiam elatus, in judicium incidat Diaboli*, significans Diabolum (quo nomine antonomasticè appellari solet Lucifer, juxta illud Matth. 25. *Qui paratus est Diabolo & Angelis ejus*) judicatum & condemnatum esse, propter superbiam. *Prob:* 2. ratione Theologicâ: quia certum est ex Scriptura Angelos defacto peccâsse: *Angelis* enim *peccantibus non peperci*: 2. Petri 2. *In Angelis suis reperit pravitatem* Job. 4. *Ille homicida erat ab initio* Joan. 8. &c. atqui omne peccatum Angeli aut est superbia, aut fundatur in superbia: *quod probatur*: Angelus non potest cognoscere, nisi incipiendo à principijs, ergo neque velle & peccare, nisi incipiendo volitionem ab aliquo fine. Finis autem debet esse aliquod bonum, cui afficiatur Angelus; finis enim est, quod appetitur propter se, & propter quod appetuntur alia; omne appetibile autem, idem est, quod, bonum, sive verum, sive apparens, ergo Angelus non potest peccare, nisi incipiendo ab appetitu alicujus boni; omne autem bonum appetitur, ut conveniens appetenti, ergo Angelus non potest peccare, nisi incipiendo ab appetitu alicujus boni, sibi convenientis, & proportionati. Atqui nullum bonum sensibile est primò & per se, & ratione sui conveniens ac proportionatum Angelo, cùm ipse sit spiritualis, ergo Angelus non potest peccare, nisi incipiendo ab appetitu rei, & boni alicujus spiritualis; appetitus autem boni spiritualis, secundùm se sumti, non potest esse peccaminosus, quia omne bonum spirituale est, secundùm se, rationi conveniens, cùm sit spirituale, sed tantùm potest esse malum & inconveniens, in quantum appetitur ultra debitam mensuram,

ſuram, & ordinem. ergo *A*ngelus non poteſt peccare, niſi incipiendo ab appetitu alicujus boni ſpiritualis, ultra debitam menſuram & ordinem. Non potuit autem Angelus peccare per appetitum immoderatum & inordinatum bonorum ſpiritualium, ſibi naturaliter debitorum, cùm productus ſit perfectus & plenus omni perfectione debitâ, v. g. ſcientiæ, beatitudinis naturalis &c. ergo ſolùm potuit peccare incipiendo ab appetitu bonorum ſpiritualium indebitorum, aut certè debitorum quidem, ſed appetendo illa ultra menſuram debitam, & modo indebito, v. g. cum peculiari ſingularitate, aut independentia ab alio, aut cum aliquo genere non ſubjectionis contra ordinationem DEI &c. hoc autem totum pertinet ad ſuperbiam, ergo *A*ngelus non potuit peccare, niſi incipiendo â ſuperbia, adeóque non niſi per ſuperbiam, vel peccato fundato in ſuperbia. 3. Et eſt confirmatio dictorum: omne peccatum, aut eſt commiſſionis, aut omiſſionis, omne autem peccatum omiſſionis fundatur in aliquo peccato commiſſionis, ergo Angelus non poteſt peccare, niſi vel peccato commiſſionis, vel fundato in peccato commiſſionis. Porrò, omne peccatum commiſſionis: vel eſt actus aliquis amoris & proſecutionis, vel fugæ, odij, & averſionis, omnis autem actus fugæ, & odij, ſupponit aliquem amorem & proſecutionem, ergo Angelus non poteſt peccare, niſi vel actu aliquo proſecutionis, vel fundato in proſecutione. Non poteſt autem Angelus peccare proſecutione alicujus boni corporalis, quia hoc non eſt bonum conveniens naturæ angelicæ ſpirituali, ſed tantùm proſecutione alicujus boni ſpiritualis: per hoc autem peccari non poteſt, niſi proſequendo, & appetendo illud inordinatè, & ultra menſuram conſtitutam â ſuperiore, ut dictum eſt; appetere autem ſibi perfectionem & excellentiam, nolendo ſubijci ſuperiori, cui & cùm quis debet, eſt ſuperbia, ergo Angelus non potuit peccare, nec peccavit, niſi ſuperbiâ, vel peccato fundato in ſuperbia. Quòd autem peccatum Luciferi primum & principale fuerit ſuperbia, etiam

Prob: I. ex Script: *Initium omnis peccati ſuperbia* Eccl: 10. *In ſuperbia initium ſumpſit omnis perditio.* Tob: 4. atqui initium omnis peccati & perditionis fuit primum peccatum Luciferi, ergo hoc fuit ſuperbia. 2. ex PP: *Hic primus defectus* (ſuperbia) *prima inopia, primumque vitium ejus naturæ, quæ ita creata erat, ut non ſumma eſſet*, inquit Auguſt: l. 12. de Civit: c. 6. *Sive in lapſu diaboli, ſive in prævaricatione hominis, initium peccati eſt ſuperbia.* Ambroſ: ep: 33. *Si initium peccati requiritur, nihil aliud niſi ſuperbia invenitur; quia tunc initium ſumpſit, cùm Angelus adversùs DEUM elatus eſt:* Fulgent: l. 1. ad Monim: c. 7. *Inventor ille, auctórque peccati primùm ſuperbus, ut caderet &c.* Leo 1. Serm: 4. de Collect: 3. ratione duplici paulò ante adductâ: non ſolùm enim probat, ſuperbiam fuiſſe peccatum Luciferi, ſed etiam fuiſſe primum ac principale. 4 Quia primum peccatum Luciferi fuit aliquis actus volendi: fuit enim peccatum commiſſionis, ut omnes ſupponunt: inter omnes autem actus volendi primus eſt amor, (eſt enim origo omnium aliorum actuum voluntatis, ſive proſecutionis, ſive fugæ) ergo primum peccatum Luciferi fuit amor aliquis inordinatus; non autem amor inordinatus erga DEUM: hic enim inordinatus eſſe non poteſt per exceſſum, ſed quò eſt intenſior & efficacior, eò eſt objecto magis conſentaneus, & ordinatus, cùm DEUS ſit infinito amore dignus. Sed neque amor aliarum Perſonarum creatarum, quia amor aliorum eſt in *A*ngelo poſterior amore ſui ipſius, neque poteſt eſſe inordinatus, niſi priùs fuerit amor Angeli circa ſeipſum inordinatus, cùm Angelus naturaliter & immediatiùs magis diligat ſcipſum, quàm quamvis aliam creaturam, ſicut ſeipſum magis & immediatus intuetur, ergo primus amor *A*ngeli inordinatus debuit eſſe amor ſui ipſius. Atqui primus amor inordinatus ſui ipſius non potuit eſſe ille, quo *A*ngelus præcisè amavit ſeipſum, complacendo in bonis ſuis naturalibus, quà talibus, quia hic amor neque habet inordinationem & malitiam ex parte objecti: hoc enim eſt honeſtum & bonum, nimirum perfectio naturalis Angeli; neque ex parte effectûs alicujus inducti, quia cum amore ſuiipſius jam dicto poteſt *A*ngelus amare DEUM ſuper omnia, & vitare omnia peccata, uti fecerunt *A*ngeli boni, non obſtante tali amore; neque ex parte actûs, quia in actu nihil eſt, niſi intenſio: actus autem bonus ex objecto, non fit malus propter ſolam intenſionem (niſi fortè intenſio ſpecialiter prohibeatur, ſive ratione ſui, ſive propter effectum aliquem, v. g. læſionem ſanitatis, omiſſionem alterius actûs præcepti &c. quorum nihil circa Angelos contigit) cùm tota intenſio actûs tendat in idem objectum ſub eadem ratione, ergo primus amor inordinatus Angeli neceſſariò fuit amor aliquis concupiſcentiæ, quo ſibi bonum aliquod, ſive perfectionem & excellentiam indebitam appetijt, ſed talis actus eſt propriè ſuperbia, ergo primum peccatum *A*ngeli fuit ſuperbia. *Subſumpt:* patet, tum ex PP: nominatim Gregorio P. qui talem affectum arrogantiæ inter ſpecies ſuperbiæ numerant: tum, etiam ratione: quia talis affectus excellentiæ, cùm ſit difformis rationi, & malus, debet conſtitui in aliqua ſpecie malitiæ, in qua autem, niſi ſuperbiæ? quòd enim Scotus

illum dicat esse spiritualem luxuriam, nihil est: quia vel loquitur de luxuria, prout distincta à gula, & alijs vitijs intemperantiæ, & tunc non est ratio, cur ille affectus sit potiùs luxuria, quàm gula spiritualis: vel intelligit quamcunque delectationem inordinatam, & tunc falsum est, illum affectum arrogantiæ reduci ad luxuriam, quia ad hanc requiritur, ut primariò & per se intendatur delectatio, ut apparet in luxuria corporali; arrogans autem non intendit primariò delectationem, sed excellentiam, & perfectionem propriam, ex qua resultat delectatio. Præterea: quia Script: & PP: constanter peccatum Luciferi appellant superbiam: est autem incredibile, illos semper locutos de superbia impropriè, & secundùm communem aliquam rationem superbiæ accepta, ut vult Scotus. Deinde, cùm peccatum Luciferi fuerit aliquomodo superbia, ut idem admittit, vel illa superbia impropriè accepta consistit in eo, quòd amaverit se plusquã Deũ, & ita virtualiter contempserit DEUM, vel quòd præcisè complacuerit sibi in bonis naturalibus, quæ habebat, vel quòd appetiverit excellentiam aliquam novam, sibique indebitam, sive quoad substantiam, sive quoad modum. Non primum: quia sic peccatum Luciferi non magis esset superbia, quám quodlibet aliud mortale, quod certè est contra mentem Script: & PP: Non secundum: quia, ut supra diximus, talis complacentia nec propriè nec impropriè est superbia, quia nullo modo est peccaminosa. Non tertium: quia talis appetitus non est impropria, sed proprijssima superbia, quia est appetitus excellentiæ inordinatus, in quo formalissimè consistit propria superbia. Denique illa delectatio, quam ponit Scotus, de propria excellentia, vel fuit cum subjectione debita ad DEUM, vel non. Si primum, talis delectatio non est peccaminosa, quia est de objecto bono, & naturaliter consequitur amorem boni præsentis; sicut, cùm quis delectatur de pulchritudine sua vel uxoris, referendo illam ad Deum, non peccat. Si alterum, tunc fuit propria superbia, quia superbia propria est, appetitus inordinatus propriæ excellentiæ sine debita subjectione ad superiorem, ut communiter Theologi. 5. Quia primum peccatum Luciferi fuit unum ex peccatis capitalibus, seu initialibus, aliàs darentur plura peccata capitalia, quàm septem, quia non omne mortale posset reduci ad illa; atqui neque fuit gula, vel luxuria, vel avaritia, quia hæc omnia versantur circa bona corporalia, cibum & potum, voluptates obscænas corporis, res temporales, quæ veniunt in usum vitæ humanæ, & comparantur pecuniâ; neque etiam, ira, invidia, acedia, quia vel ira accipitur pro quadam passione corporali, & sic locum non habet in Angelis, vel præcisè pro affectu odij & vindictæ, & sic non potest esse peccatum primum, quia odium pertinet ad fugam, non ad prosecutionem, primum autem peccatum est semper aliqua prosecutio, ut suprà dictum est. Similiter acedia, cùm sit quædam tristitia, quâ homo redditur tardus ad spiritualia propter laborem corporalem, ut hic ait D. Thom: non potest convenire Angelis; & cùm sit actus fugæ, non potest esse peccatum primum. Denique invidia est dolor & tristitia de aliena prosperitate, in quantum est impeditiva boni proprij, & ita rursum non potest esse peccatum primum: tum, quia est actus fugæ: tum quia nulla felicitas DEI, vel alterius creaturæ potest esse impeditiva boni proprij ipsius Angeli, si illud appetatur ordinatè. & cum debita subjectione ad DEUM, unde sic invidiam habere non potest; si autem bonum proprium ab Angelo appetatur inordinatè, ut si in illo Angelus velit esse singularis, alijs omnibus præferri &c. tunc quidem potest peccare per invidiam, sed supponentem superbiam, seu appetitum inordinatum propriæ excellentiæ, cui bonum alienum adversatur, & ita invidia non erit peccatum primum.

Quod de Lucifero dixi, intelligi etiam debet de alijs Angelis, peccâsse nimirum illos primò per superbiam. *Patet 1.* ex Script: & PP: maximè Augustino l. 11. super Genes: ad liter: c. 2. 15. 24. qui promiscuè & absolutè malos Angelos dicunt cecidisse per superbiam, neque ullibi vel leviter diversitatem aliquam indicant inter peccatum ipsorum & Luciferi. *Patet 2.* ex argumentis hactenus factis: æquè enim probant de alijs Angelis, atque de Lucifero. Peccârunt autem Angeli cæteri non tantùm inducti exemplo malo Luciferi, sed etiam positivâ suggestione & suasione. Unde de illo dicitur Ezech: 28. *In multitudine negotiationis tuæ repleta sunt interiora tua iniquitate.* Negotiationis, id est, sollicitationis, seu suasionis ad malum. Et Apoc: 12. de eodem sub allegoria Draconis dicitur quòd *cauda ejus trahebat tertiam partem stellarum*, hoc est, Angelorum.

Sed contrà 1. Nemo peccat amore ejus rei, quam destruit ipso actu amandi, sed Angeli peccando destruxerunt propriam excellentiam, ergo non peccârunt amore seu appetitu propriæ excellentiæ, sive superbiæ. *Conf:* Angeli peccârunt non conservando gradum suæ dignitatis, sèque infra illum deprimendo, juxta illud Judæ. c. 1. *Angelos verò, qui non servaverunt principatum suum, sed dereliquerunt suum domicilium &c.* ergo non peccârunt superbiâ sed potiùs acediâ & pusillanimitate. 2. Dæmon nunquam cessat à peccato, quod primò fecit, juxta illud 1. Joã: 3. *Ab initio diabolus peccat*, sed Dæmon de facto non superbit

perbit, cùm sit miserrimus & vilissimus, & videat impossibile esse, ut ex ea vilitate emergat, ergo nec primò peccavit superbiâ. 3. Peccatum superbiæ præ ceteris involvit stultitiam: deprimit enim ad vilissimum gradum, dum appetit summum: *Omnis enim, qui se exaltat, humiliabitur*, ac proinde ipso quodammodo facto sibi contradicit, *Angeli* autem sunt naturâ suâ perspicacissimi, ergo non peccârunt peccato superbiæ. 4. 1. Timoth: 6. dicitur: *Radix omnium malorum est cupiditas*, ergo *Angeli* non peccârunt primò superbiâ, sed avaritiâ. R. *Neg: Maj:* nam licèt implicet, ut absolutè amet aliquis bonum, quod formaliter & expresse cognoscit per illum ipsum amorem destrui (amaret enim, & vellet absolutè impossibile cognitum, ut tale) non tamen implicat, ut amet, quod cognoscit implicitè & virtualiter per talem amorem destrui. Imò hoc contingit aliquomodo in omni peccato: nam omnis peccator amat felicitatem, & tamen peccando destruit sibi felicitatem, & hoc ipso, quòd cognoscat illud esse graviter malum, & dissolutivum amicitiæ DEI, exclusivum visionis beatificæ, inductivum pœnæ æternæ, cognoscit implicitè illud esse destructivum felicitatis. Adde, falsam esse minorem: Angelos destruxisse peccando sibi excellentiam, cujus amore peccârunt; peccârunt enim amore & appetitu æqualitatis moralis cum DEO, vel unionis hypostaticæ cum VERBO, ut dicetur art: sequenti, hanc autem non destruxerunt, quia eam neque habuerunt, neque aliquando fuerant habituri. *Ad* 1. *Conf:* R. *Dist: Ant:* Angeli peccârunt, in actu exercito non conservando suum principatum, ita, ut amissio principatûs fuerit effectus & pœna peccati ipsorum Conc: peccârunt per hoc in actu signato, ita ut amissio illa fuerit objectum, & materia, circa quam peccârunt Neg: sicut enim omnis peccator, dum peccat, in actu signato appetendo inordinatè felicitatem, perdit peccando in actu exercito felicitatem; ita cùm *Angeli* peccârunt, in actu signato appetendo propriam excellentiam inordinatè, & volendo conservare suam dignitatem, simul peccando, in actu exercito spoliârunt se suâ dignitate. Dici etiam potest, *Angelos* non servâsse suum principatum, sed dereliquisse suum domicilium, non per defectum, & quòd seipsos nimium depresserint, sed per excessum, quòd se ultra illum erigere voluerint, appetentes similes esse Altissimo, & volentes ascendere super altitudinem nubium, sedere in monte testamenti &c. *Ad* 2. R: 1. *Neg: Maj:* Ut enim verificetur, diabolum ab initio peccare, non requiritur, ut in eodem peccato, numero, vel specie perseveret, sed sufficit, quòd non cesset peccata peccatis, alia aliis accumulare. R. 2. *Dist: Maj:* non cessat à peccato, quod primò commisit, quoad rationem genericam Conc: semper enim manet obstinatus in superbia, unde etiam coli vult, & adorari; non cessat à peccato illo, quoad rationem specificam, exercendo superbiam circa idem objectum, circa quòd primò exercuit Neg: R. 3. *Neg: Min:* nam etiam defacto, quantum est ex parte sua, dici potest appetere illa, quæ tunc appetijt inordinatè, adeòque nondum cessat à peccato primitus commisso. *Ad* 3. R. duplicem esse stultitiam, unam speculativam, quæ est perturbatio intellectûs circa veritates speculativas, & in communi, & talem stultitiam non involvit superbia, neque eam incurrerunt peccando Angeli; aliam practicam, quæ est perturbatio, vel defectus, saltem negativus, intellectûs circa dictamina practica, & talem stultitiam importat superbia, imò omne peccatum: omnis enim peccans, quantâcunque sit perspicaciâ, peccat cum stultitia aliqua practica: nam amando apparentem, perdit scienter veram felicitatem, quod est stultissimum, & talis stultitia fuit etiam in *Angelis* peccantibus, tantóque major, quanto majore bono exciderunt. Hinc illa admiratio Is: 14. *Quomodo cecidisti Lucifer! &c. Ad* 4. R. cupiditatem dici radicem omnium malorum, non prout significat avaritiam, unum è septem capitalibus peccatis, (per hoc enim, ut patet ex suprà dictis, Angeli peccare non potuerunt) sed prout significat propensionem inordinatam ad desiderandum bonum qualecunque.

II. Superbia pertinet ad amorem concupiscentiæ, quo quis amat sibi excellentiam indebitam, vel modo indebito; atqui primum peccatum Luciferi non fuit amor concupiscentiæ, sed amicitiæ erga seipsum: quia ex amore amicitiæ erga aliquem, oritur, ut ei bonum aliquod concupiscamus, adeóque amor amicitiæ est prior amore concupiscentiæ, ergo primum peccatum Luciferi non fuit superbia. *Conf:* Amor amicitiæ inordinatus erga alterum non est superbia, ergo neque erga seipsum; cùm ergo primum peccatum fuerit amor aliquis amicitiæ erga seipsum, non potuit esse peccatum superbiæ. 2. Propriè dicta superbia est inordinatus amor excellentiæ super alios, adeóque est actus comparativus, involvens respectum ad alios, atqui amor inordinatus amicitiæ erga seipsum est actus absolutus, non comparativus, ergo non est propriè superbia. 3. Appetitus inordinatus excellentiæ in Angelo supponit inordinatum amorem erga seipsum, atqui appetitus excellentiæ fuit superbia, ergo superbia Angeli suppositi aliud peccatum, & ità non fuit primum. 4. Objectum peccati superbiæ est, *non subijci superiori*, atqui *subijci superiori* non fuit objectum primi

peccati

peccati *Angeli*, sed fuit tantùm quædam conditio & circumstantia alterius rei volitæ, quia aliàs peccâsset Angelus eligendo objectum malum, quod est contra D. Thom: hîc Q. 63. art: 4. ad 1. docentem, Angelum non peccâsse per electionem objecti mali, sed tantùm per inordinatam & malam electionem objecti boni, ergo peccatum Angeli non fuit propriè superbia. R. *Neg: alteram partem Min:* dico enim peccatum Luciferi fuisse simul inordinatum amorem amicitiæ & concupiscentiæ erga seipsum. Ratio est 1. Quia non potest dari amor amor amicitiæ, sive ad se, sive ad alium, purus, & absque omni (saltem minùs rigorosè accepta) concupiscentia: qui enim amat aliquem, vult illi bonitatem, & perfectionem aliquam, & ita idem amor, in quantum tendit in Personam, est amicitiæ, in quantum verò in rem Personæ volitam, concupiscentiæ. Ratio est 2. Quia nisi amor amicitiæ erga seipsum simul sit amor boni indebiti, vel modo indebito, non apparet, quomodo sit inordinatus, quia objectum illius de se est honestum, intensio enim non obstat, neque aliud, ut suprà dictum est; ergo, cùm amor amicitiæ erga seipsum in Lucifero supponatur fuisse inordinatus, debuit simul esse concupiscentiæ alicujus boni indebiti, vel modo indebito; illud autem bonum non potuit esse aliqua utilitàs, quæ enim fuisset illa? præsertim cùm natura angelica sit minimæ indigentiæ, habeátque à primo instanti omnia ad naturale complementum requisita; neque fuit aliquod bonum honestum, quia sic non evasisset amor ejus inhonestus, ergo fuit aliqua delectabilitas: inter omnia autem delectabilia respectu naturæ intellectualis & angelicæ, vel sola, vel præcipua, est propria excellentia, ergo concupiscentia inordinata *Angeli* fuit propriæ excellentiæ, ergo superbia. *Ex quo patet ad 3, Conf: Ad 1. Conf:* R. *Dist: Conf.* ergo non omnis amor inordinatus amicitiæ erga seipsum est superbia Conc: amor amicitiæ, quo quis amat inordinatè propriam excellentiam Neg: Et talis fuit amor amicitiæ in Lucifero. *Ad 2.* dico, duplicem esse superbiam propriè dictam: unam, quâ quis amat inordinatè propriam excellentiam actu absoluto, & sinè comparatione ad alios, aliam comparativam, quâ quis se effert super alios, adeóque etiam amorem inordinatum amicitiæ erga seipsum posse esse propriè superbiam, licèt sit actus absolutus. Quando verò PP: interdum dicunt, Luciferum peccâsse, eò, quòd ad seipsum conversus, & suâ naturali pulchritudine delectatus, eique quasi immersus, DEUM contempserit, non aliud volunt, quàm, quòd contemplatio valde perfecta propriæ pulchritudinis, occasio quædam fuerit Lucifero peccandi, & superbiendi; non autem, quòd in ea contemplatione, vel amore sui ipsius naturali, præcisè secundùm se sumptis, malitia ejus sita fuerit. *Ad 4.* R. 1. *Neg: Maj:* sufficit enim ad superbiam; ut non *subijci superiori*, habeat se per modum conditionis rei volitæ, sic tamen ut quis recuset subijci alteri, ex motivo propriæ excellentiæ. Unde tribus modis potest quis nolle subijci superiori. 1. ut regulanti & mensuranti omnes actus rationis, & hoc est commune peccato mortali, averti à regula, cui conformari deberet actio. 2. nolle subijci superiori, ut præcipienti, & hoc est peccatum inobedientiæ. 3. nolle subjici superiori, ut excellentiori se, ex motivo propriæ excellentiæ, & hoc est proprium superbiæ. R. 2. *Dist: Maj:* objectum superbiæ materiale vel indirectum est, non subijci alteri Conc: formale, vel directum Neg: hoc enim est propria excellentia, quæ sæpe secundùm se non est mala, sed fit mala, ex modo, quo appetitur. Et ita exponendus est D. Thomas, cùm dicit, Angelum non peccâsse per volitionem objecti mali, formalis scilicet & directi, non negat tamen peccasse per volitionem objecti mali materialis & indirecti, vel per volitionem objecti mali ex modo.

ARTIC. II. *Quodnam fuerit objectum superbiæ Angelicæ?*

R. *Est: æqualitatem moralem cum DEO, vel unionem hypostaticam. Probatur 1. pars.* Quia certum videtur, Luciferum aliquomodo peccâsse per appetitum æqualitatis, vel quasi æqualitatis cum DEO, *Patet* id ex Script: *similis ero Altissimo* Is: 14. *Elevatum est cor tuum, & dixisti; DEUS ego sum, & in Cathedra DEI sedi.* Ezech. 28. Unde etiam Michaël, qui Lucifero primus restitit, dixit: *Quis ut DEUS?* & inde nomen accepit. 2. ex PP.

Lucifer (eximio nam quòd frueretur honore)
Sperabat Regale DEI solióque, decúsq;
Et infrà:
Dum DEUS esse cupit, totus caligine terrâ
Obrutus est;

ait Nazianz: carm: 6. *Quoniam suâ, quam acceperat potentia, & dignitate sibi placuit, sèque Creatoris sui gloriæ comparavit, de cælo defectus est.* Ambros: Epist: 32. *Ille sic se exaltavit, ut vellet æquari, & similis esse Altissimo.* Idem in Ps: 118. *DEI sperabat æqualitatem.* Chrysost: hom: 3. in Is: *Lucifer cecidit & comminutus est, tumida & turgida cogitans, & honorem ac gloriam sibi summæ naturæ congruentem rapere cupiens, quantum molimine & vi, & animo poterat* Cyrillus in Is: *Diabolus*